

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I SPORTA

Zagreb, rujan 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2015.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Metode i postupci revizije	10
	Nalaz za 2015.	11
III.	MIŠLJENJE	31

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/16-01/9
URBROJ: 613-02-01-16-6

Zagreb, 13. rujna 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA ZA 2015.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2015.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 5. travnja do 13. rujna 2016.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Ministarstvo obavlja poslove propisane odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13). Odnose se na sustav predškolskog odgoja, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u zemlji i inozemstvu, nacionalni kurikulum, udžbenike, normative i standarde te druge uvjete za odgojno-obrazovni rad, ostvarivanje nacionalnih strategija i programa za visoko obrazovanje, razvitak školstva i visokog obrazovanja, učenički i studentski standard, inspekcijski nadzor i vrednovanje visokih učilišta i studijskih programa, osnivanje i nadzor nad zakonitošću rada ustanova, osiguravanje financijskih i materijalnih uvjeta za rad u odgoju i obrazovanju te visokih učilišta. Obavlja i druge poslove koji se odnose na razvitak znanstvene i tehnologijske djelatnosti, razvitak znanstvenih i drugih pravnih osoba, razvitak znanosti i primjenu znanstvenih dostignuća u pojedinim područjima, industrijsko i intelektualno vlasništvo, planiranje i usklađivanje tehnologijskog razvitka u Republici Hrvatskoj, ostvarivanje znanstvene, tehničke i tehnologijske suradnje s inozemstvom i međunarodnim organizacijama, obavljanje poslova vezanih uz stipendiranje, specijalizaciju i praktičnu izobrazbu naših i stranih stručnjaka. Također, obavlja poslove koji se odnose na razvoj i unaprjeđenje sporta i tjelesne kulture, predlaganje i provođenje propisa o organizaciji i djelovanju sporta, sportskih klubova, udruga i saveza, potporama i priznanjima vrhunskim sportašima, financiranje sportskih programa i razvoja sporta, kategorizaciju sportova i sportaša, upravni nadzor sportskih djelatnosti te druge poslove iz nadležnosti.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 28/12, 40/13, 123/13 i 17/15), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva su ustrojene sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za znanost i tehnologiju, Uprava za visoko obrazovanje, Uprava za odgoj i obrazovanje, Uprava za sport, Uprava za standard, strategije i posebne programe, Samostalni sektor za inspekcijski nadzor, Samostalni sektor za pravne poslove i Samostalna služba za unutarnju reviziju.

U državnom proračunu, u okviru razdjela Ministarstva, planirana su sredstva u iznosu 13.942.958.116,00 kn, od čega na proračunskoj glavi Ministarstvo u užem smislu 8.941.893.109,00 kn, Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj 3.994.433.509,00 kn, Javni instituti u Republici Hrvatskoj 536.208.167,00 kn, Državni zavod za intelektualno vlasništvo 15.272.638,00 kn te Agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu 455.150.693,00 kn.

U skladu s odredbom članka 38. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. (Narodne novine 148/14), u proračunu su obuhvaćeni i vlastiti prihodi proračunskih korisnika Ministarstva u iznosu 742.196.565,00 kn. Prema navedenim odredbama, vlastiti prihodi svih proračunskih korisnika planiraju se u državnom proračunu, a obveza uplate ovih prihoda u državni proračun ne odnosi se, između ostalog, na proračunske korisnike u znanosti i visokom obrazovanju.

Prema konsolidiranom Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima razdjela Ministarstva, ostvareni su prihodi i primici u iznosu 14.179.215.251,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu 14.225.275.889,00 kn te manjak prihoda i primitaka u iznosu 46.060.638,00 kn. Iz ranijeg razdoblja je prenesen višak prihoda i primitaka u iznosu 664.004.610,00 kn te raspoloživa sredstva za korištenje u narednom razdoblju iznose 617.943.972,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji prihodi i primici su ostvareni iz državnog proračuna u iznosu 11.774.146.702,00 kn ili 83,0 % ukupnih prihoda i primitaka, od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu 613.141.649,00 kn ili 4,3 %, od posebnih propisa u iznosu 524.136.828,00 kn ili 3,7 % te primitaka u iznosu 267.116.613,00 kn ili 1,9 % ukupnih prihoda i primitaka. Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci su ostvareni za zaposlene u iznosu 10.352.148.611,00 kn ili 72,8 % ukupnih rashoda i izdataka Ministarstva.

Predmet revizije je Ministarstvo u užem smislu, koje je ostvarilo prihode i primitke u iznosu 8.876.086.043,00 kn, rashode u iznosu 8.902.693.002,00 kn te manjak prihoda u iznosu 26.606.959,00 kn. Iz ranijeg razdoblja je prenesen višak prihoda i primitaka u iznosu 59.259.476,00 kn te raspoloživ višak prihoda i primitaka iznosi 32.652.517,00 kn.

Proračunom Ministarstva u užem smislu, financiraju se rashodi za 76 655 zaposlenika (74 680 zaposlenika u osnovnim i srednjim školama, 1 523 znanstvena novaka te 452 zaposlenika Ministarstva, od čega 78 nastavnika u inozemstvu i 28 lektora).

Zakonski predstavnik Ministarstva od 18. lipnja 2014. do 22. siječnja 2016. je bio prof. dr. sc. Vedran Mornar, a od 22. siječnja 2016. je prof. dr. sc. Predrag Šustar.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva u užem smislu za 2015. je iznosio 8.641.908.793,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna te preraspodjelama je povećan za 299.984.316,00 kn te iznosi 8.941.893.109,00 kn. Planirani izvori sredstava za financiranje djelatnosti Ministarstva su prihodi iz državnog proračuna, koji obuhvaćaju sredstva zajma Svjetske banke, prihode poreza (naknade za priređivanje igara na sreću), prihode od pomoći koji obuhvaćaju sredstva fondova Europske unije i od inozemnih darovnica te prihode po posebnim propisima.

Rashodi su planirani za zaposlene u iznosu 7.228.533.637,00 kn, pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna u iznosu 638.899.574,00 kn, materijalne rashode u iznosu 368.164.861,00 kn, ostale rashode u iznosu 288.601.888,00 kn, rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 275.315.985,00 kn, naknade građanima i kućanstvima u iznosu 86.170.205,00 kn, subvencije u iznosu 39.793.309,00 kn i financijske rashode u iznosu 16.413.650,00 kn.

Od ukupno planiranih rashoda u iznosu 8.941.893.109,00 kn, na program Osnovnoškolsko obrazovanje se odnosi 4.702.070.977,00 kn, Srednjoškolsko obrazovanje 2.884.565.689,00 kn, Ulaganje u znanstveno-istraživačku djelatnost 703.767.461,00 kn, Razvoj odgojno obrazovnog sustava 363.792.784,00 kn, Razvoj sporta 191.950.194,00 kn, Visoko obrazovanje 35.678.939,00 kn, Tehnologijski razvitak 28.994.251,00 kn, Predškolski odgoj 18.113.802,00 kn te Razvoj informacijskog sustava 12.959.012,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije proračuna za 2016. i 2017., prema kojima su planirani rashodi za 2016. u iznosu 8.222.684.492,00 kn te za 2017. u iznosu 8.205.614.827,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., ukupni prihodi i primici su iskazani u iznosu 8.876.086.043,00 kn, što je za 313.328.961,00 kn ili 3,7 % više u odnosu na prethodnu godinu i za 65.807.066,00 kn ili 0,7 % manji od planiranih. Međutim, ostvareni prihodi i primici su za 133.580.404,00 kn veći od planiranih i za 512.716.431,00 kn veći od ostvarenih u 2014. jer je dio prihoda ostvaren iz sredstava Europske unije (dalje u tekstu: EU) u iznosu 199.387.470,00 kn, koja su planirana i iskazana u 2014. u okviru proračunske glave Ministarstva u užem smislu, prenesena proračunskoj glavi Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i Javni instituti u Republici Hrvatskoj. Navedeni prijenos je obavljen na temelju Upute Ministarstva financija iz prosinca 2015. o evidenciji projekata koji se financiraju iz EU sredstva kada je krajnji korisnik proračunski korisnik treće razine. U skladu s navedenom Uputom, trebalo je s glave Ministarstva u užem smislu prenijeti na proračunsku glavu Sveučilišta i veleučilišta i vrijednost ulaganja u adaptaciju studentskih domova u Zagrebu i Rijeci, financirana iz sredstva EU, u iznosu 251.704.648,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	8.381.301.031,00	8.353.780.072,00	99,7
2.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	422.563,00	630.936,00	149,3
3.	Prihodi od imovine	2.271.650,00	0,00	-
4.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekta unutar općeg proračuna	2.559.612,00	328.397.916,00	12 830,0
5.	Prihodi od poreza (naknade za priređivanje igara na sreću)	150.042.650,00	152.808.898,00	101,8
6.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	26.159.576,00	40.468.221,00	154,7
	Ukupno	8.562.757.082,00	8.876.086.043,00	103,7

Prihodi iz proračuna čine 94,1 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Prema izvorima, odnose na opće prihode države u iznosu 8.278.482.449,00 kn, učešće (nacionalna komponenta) u financiranju projekata iz sredstava EU u iznosu 52.036.652,00 kn, sredstva zajma Svjetske banke u iznosu 12.104.044,00 kn, neiskorištena sredstva EU u iznosu 8.287.710,00 kn te učešće (nacionalna komponenta) u projektu koji se financira iz zajma Svjetske banke u iznosu 2.869.217,00 kn.

Ostvareni prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada se odnose na prihode ostvarene od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u iznosu 434.019,00 kn i prihode od najma stanova (koje je Ministarstvo nabavilo u ranijem razdoblju za potrebe znanstvenih novaka) u iznosu 196.917,00 kn. Navedeni prihodi su veći za 49,3 % u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja broja polaznika stručnog osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna iskazani u iznosu 328.397.916,00 kn, odnose se na prihode od pomoći iz fondova EU u iznosu 324.912.727,00 kn i darovnica u iznosu 3.485.189,00 kn. U 2015. ostvareni su prihodi od pomoći iz sredstava EU u iznosu 524.300.197,00 kn (od čega je 199.387.470,00 kn preneseno na proračunsku glavu Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj i Javni instituti u Republici Hrvatskoj) i veći su za 389.789.779,00 kn ili 289,8 % od ostvarenih u 2014. (prihodi iz fondova EU ostvareni u 2014. u iznosu 134.510.418,00 kn iskazani su u okviru prihoda iz državnog proračuna).

Prihodi od poreza, odnosno naknade za priređivanje igara na sreću ostvareni su u iznosu 152.808.898,00 kn. Neutrošena sredstva iz 2014. iznose 48.427.260,00 kn te su ukupno raspoloživa sredstva u 2015. iznosila 201.236.158,00 kn. U 2015. je utrošeno 176.459.487,00 kn te prenesena sredstva u 2016. iznose 24.776.671,00 kn, od čega vrijednosno najznačajnija za aktivnost Program javnih potreba u sportu na državnoj razini u iznosu 15.536.524,00 kn, Poticaj Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 3.926.689,00 kn, Poticaji udrugama za izvaninstitucionalni odgoj i obrazovanje u iznosu 2.655.901,00 kn i aktivnost Pomoćnici u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju u iznosu 2.197.877,00 kn.

Primici od zaduživanja se odnose na iskorištena kreditna sredstva po ugovoru o kreditu zaključenom u 2007. između Sveučilišta Osijek i poslovne banke.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 8.902.693.002,00 kn, što je za 339.485.056,00 kn ili 4,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi su u 2015. za 39.200.107,00 kn ili 0,4 % manji od planiranih, a što je rezultat prijenosa rashoda u iznosu 199.387.470,00 kn, koji su planirani u okviru proračunske glave Ministarstva u užem smislu, na proračunsku glavu Sveučilišta i veleučilišta u iznosu 188.884.578,00 kn i proračunsku glavu Javni instituti u iznosu 10.502.892,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi, koji su preneseni na proračunsku glavu Sveučilišta i veleučilišta u iznosu 114.763.423,00 kn su rashodi za nabavu medicinske opreme za potrebe Sveučilišta Rijeka, financirani iz sredstva EU u okviru Operativnog programa regionalna konkurentnost te tekuće pomoći doznačene sveučilištima u iznosu 77.426.525,00 kn, također financirane iz sredstva EU.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	59.278.696,00	59.382.326,00	100,2
2.	Materijalni rashodi	135.104.262,00	134.638.233,00	99,7
3.	Financijski rashodi	19.256.492,00	16.323.869,00	84,8
4.	Subvencije	34.367.544,00	25.710.000,00	74,8
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	7.822.093.707,00	7.859.990.359,00	100,5
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	60.603.231,00	76.639.712,00	126,5
7.	Ostali rashodi	271.369.187,00	312.760.884,00	115,3
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	161.134.827,00	417.247.619,00	258,9
	Ukupno	8.563.207.946,00	8.902.693.002,00	104,00
	Manjak prihoda i primitaka	450.865,00	26.606.959,00	-
	Višak prihoda i primitaka	0,00	0,00	-

Rashodi za zaposlene odnose se na rashode zaposlenika Ministarstva koji obuhvaćaju i rashode za nastavnike u inozemstvu i lektore.

Vrijednosno značajniji materijalni rashodi se odnose na ugovoreno financiranje znanstvene djelatnosti (sredstva doznačena sveučilištima i institutima) u iznosu 50.000.000,00 kn, rashode za usluge u iznosu 45.597.284,00 kn i naknade troškova zaposlenima u iznosu 5.571.391,00 kn. U okviru materijalnih rashoda iskazani su rashodi vezani uz izradu nastavnog upitnika (kurikulima) u iznosu 3.068.687,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji odnose na naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu 1.780.104,00 kn i naknade troškova za službena putovanja u iznosu 842.079,00 kn. U okviru naknada za rad predstavničkih i izvršnih tijela, vrijednosno značajniji rashodi u iznosu 1.439.914,00 kn se odnose na naknade isplaćene putem ugovora o autorskim djelima za rad 325 članova stručnih radnih skupina za izradu prijedloga kurikuluma te refundaciju deset plaća vanjskom suradniku (članu ekspertne radne skupine) u iznosu 118.728,00 kn. Plaće ostalih članova stručnih radnih skupina (100 nastavnika i profesora) nisu obuhvaćene u navedenoj aktivnosti, nego u okviru računa pomoći dane unutar općeg proračuna, gdje su iskazani ukupni rashodi zaposlenih u osnovnim i srednjim školama.

Financijski rashodi se najvećim dijelom odnose na subvencije kamata za stambene kredite zaposlenih u visokim učilištima i institutima u iznosu 15.895.634,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za subvencije se odnose na subvencije trgovačkim društvima za projekte tehnologijskog razvoja u iznosu 11.737.887,00 kn (financiraju se zajmom Svjetske banke) i rashode za izdavanje znanstvenih knjiga u iznosu 12.317.020,00 kn.

U okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna, evidentirani su rashodi za plaće zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i plaće znanstvenih novaka u iznosu 7.156.529.063,00 kn, rashodi za naknade troškova prijevoza zaposlenim u osnovnim i srednjim školama i znanstvenim novacima u iznosu 161.151.855,00 kn te naknade troškova navedenim zaposlenicima u iznosu 40.412.578,00 kn.

Ministarstvo je planiralo i evidentiralo u poslovnim knjigama rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i rashode za znanstvene novake te naknade troškova za navedene zaposlenike na propisanim računima rashoda za zaposlene, međutim na temelju okružnice Ministarstva financija iz rujna 2015. i Upute iz listopada 2015. o financijskom izvještavanju rashoda Ministarstva, navedeni rashodi su iskazani u financijskim izvještajima u okviru pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

U okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna obuhvaćeni su rashodi za sufinanciranje međumjesnog prijevoza učenika srednjih škola u iznosu 325.039.738,00 kn, sufinanciranje zakupa sportskih dvorana u Zagrebu i Varaždinu u iznosu 45.900.000,00 kn te rashodi vezani uz preuzete obveze za projekte financirane po modelu javno privatnog partnerstva u iznosu 20.232.239,00 kn.

Naknade građanima i kućanstvima se većim dijelom odnose na osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi u iznosu 22.700.670,00 kn, naknade vezane uz Program međunarodne mobilnosti za istraživače u iznosu 10.942.978,00 kn, trajne novčane naknade osvajačima medalja na olimpijskim i paraolimpijskim igrama, olimpijskim igrama gluhih te svjetskim seniorskim prvenstvima u olimpijskim sportovima i disciplinama u iznosu 15.823.792,00 kn, sufinanciranje udžbenika u iznosu 15.749.979,00 kn te nagrade za vrhunska sportska postignuća u iznosu 5.765.000,00 kn.

U okviru ostalih rashoda, vrijednosno značajniji se odnose na rashode za poticanje programa javnih potreba sporta na državnoj razini u iznosu 128.555.629,00 kn, razvoj Hrvatske zaklade za znanost u iznosu 97.633.332,00 kn te za poticaj Hrvatskoj zajednici tehničke kulture u iznosu 16.000.000,00 kn. Navedeni rashodi financirani su prihodima ostvarenim od igara na sreću, osim onih koji se odnose na Hrvatsku zakladu za znanost.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu 417.247.619,00 kn, a vrijednosno značajniji se odnose na rashode za građevinske objekte u iznosu 366.738.177,00 kn i za nabavu opreme u iznosu 35.342.101,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi za građevinske objekte odnose se na građevinske objekte financirane sredstvima EU u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2017. u iznosu 251.704.648,00 kn (ulaganja u studentske domove u Zagrebu i Rijeci). Rashodi vezani uz nabavu opreme u okviru navedenog Operativnog programa u iznosu 114.763.424,00 kn, koji su planirani u okviru Ministarstva u užem smislu (prema Uputi Ministarstva financija) evidentirani su u okviru rashoda Sveučilišta Rijeka.

Ukupno ostvareni prihodi i primici iznose 8.876.086.043,00 kn, a ukupni rashodi 8.902.693.002,00 kn te manjak prihoda i primitaka za 2015. iznosi 26.606.959,00 kn. Iz ranijeg razdoblja je prenesen višak prihoda u iznosu 59.259.476,00 kn te raspoloživi višak prihoda prenesen u naredno razdoblje iznosi 32.652.517,00 kn. Najvećim dijelom se odnosi na neutrošena sredstva ostvarena od prihoda od igara na sreću u iznosu 24.776.670,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 1.021.090.064,00 kn i veća je za 24.057.876,00 kn ili 2,4 % u odnosu na iskazanu početkom godine.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2015.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2015.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	117.578.841,00	166.556.607,00	141,7
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	5.170.000,00	5.170.000,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	50.126.605,00	72.269.033,00	144,2
1.3.	Postrojenja i oprema	2.466.976,00	3.019.807,00	122,4
1.4.	Prijevozna sredstva	20.522,00	80.055,00	390,1
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	56.222.539,00	82.101.168,00	146,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	3.572.199,00	3.916.544,00	109,6
2.	Financijska imovina	879.453.347,00	854.533.457,00	97,2
2.1.	Novčana sredstva	11.119.751,00	7.247.343,00	65,2
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	46.761.769,00	17.263.302,00	36,9
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	220.173.287,00	220.683.707,00	100,2
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	601.398.540,00	609.339.105,00	101,3
	Ukupno imovina	997.032.188,00	1.021.090.064,00	102,4
3.	Obveze	2.039.845.023,00	1.911.746.937,00	93,7
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	648.987.711,00	626.786.075,00	96,6
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	924.493,00	957.142,00	103,5
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	1.389.932.819,00	1.284.003.720,00	92,4
4.	Vlastiti izvori	-1.042.812.835,00	-890.656.873,00	85,4
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	997.032.188,00	1.021.090.064,00	102,4
	Izvanbilančni zapisi	179.870.248,00	224.394.299,00	124,8

Vrijednost zemljišta u iznosu 5.170.000,00 kn se odnosi na zemljište na kojem je izgrađen poslovni prostor na lokaciji Zagreb, Ilica 246.

Vrijednost građevinskih objekata se odnosi na vrijednost stanova (nabavljenih u ranijem razdoblju za potrebe znanstvenih novaka) i dva poslovna prostora u Zagrebu (Marulićev trg 19 i Ilica 246) te jedan stan na lokaciji Zagreb, Varšavska 8 i poslovni prostor u Šibeniku.

Vrijednost postrojenja i opreme je veća za 552.831,00 kn ili 22,4 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na nabavu računala.

Vrijednosno najznačajnija nefinancijska imovina u pripremi se odnosi na ulaganja u Područnu školu u Novom Čiču u iznosu 23.282.137,00 kn, Učenički dom u Bjelovaru u iznosu 18.747.585,00 kn, Obrtničku školu u Sisku u iznosu od 17.030.733,00 kn te Osnovnu školu u Pribislavcu u iznosu od 5.990.473,00 kn.

Novčana sredstva u iznosu 5.218.059,00 kn, odnose se na sredstva neutrošena na deviznom računu ostvarena od inozemne darovnice za realizaciju programa Međunarodne mobilnosti za istraživače.

Potraživanja su na koncu 2015. iskazana u iznosu 237.947.009,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 220.683.707,00 kn te depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih i potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade za bolovanja iznad 42 dana u iznosu 17.263.302,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja od Sveučilišta Mostar u iznosu 194.351.098,00 kn (za kredit koji je iskoristilo Sveučilište Mostar, a kredit se otplaćuje s pozicija Ministarstva financija) te potraživanja iz državnog proračuna za neutrošena sredstva ostvarena iz prihoda od igara na sreću u iznosu 24.776.670,00 kn. Dospjela potraživanja su koncem 2015. iskazana u iznosu 52.378,00 kn.

Rashodi budućeg razdoblja se odnose na plaće zaposlenih za prosinac 2015., koje su isplaćene u siječnju 2016.

Obveze i vlastiti izvori su iskazani u iznosu 1.021.090.064,00 kn, od čega se na obveze odnosi 1.911.746.937,00 kn, a na vlastite izvore - 890.656.873,00 kn. Vlastiti izvori su iskazani u negativnom iznosu, jer su obveze za 890.656.873,00 kn veće od ukupne vrijednosti imovine.

Vrijednosno značajnije obveze se odnose na obveze za kredite korištene za ulaganja u građevine i opremu sveučilišta i sastavnica (Rijeka, Split, Osijek, Zagreb i Dubrovnik) u iznosu 1.284.003.720,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 599.313.603,00 kn te obveze za materijalne rashode u iznosu 15.923.358,00 kn. Dospjele obveze koncem 2015. iskazane su u iznosu 20.873,00 kn.

Izvanbilančni zapisi se odnose na obveze za zakupninu za dvorane po ugovorima o javnom privatnom partnerstvu u iznosu 46.800.000,00 kn, obveze za doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za slučajeve invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti od 2005. do 2015. u iznosu 40.619.710,00 kn, obveze za kredit iskorišten za ulaganja u kampus Sveučilišta u Mostaru u iznosu 18.269.932,00 kn (iskorišten kredit u iznosu 24.393.401 EUR, odnosno 177.901.073,00 kn umanjen za otplate u iznosu 159.631.141,00 kn), opremu za Sveučilišni računski centar nabavljenu iz sredstva IPA komponenta III C te ulaganja vezana uz projekt Inkubacijski centar za bioznanost i komercijalizaciju tehnologije - Biocentar u iznosu 64.862.247,00 kn, potencijalne obveze vezane uz sudske sporove u tijeku (za radne sporove i jubilarne nagrade zaposlenika osnovnih i srednjih škola) u iznosu 13.817.116,00 kn, potencijalne obveze u kojima je Ministarstvo tuženik u ukupnom iznosu 38.802.860,00 kn te neutrošena sredstva od projekata u iznosu 1.222.434,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2015.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, odluke te druga dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz plana i ranijeg razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektronskim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te pravila, procedura i drugih unutarnjih akata. U pribavljanju revizijskih dokaza su korišteni pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci te razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2015.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: provjera izvršenja naloga i preporuka danih u ranije obavljenim revizijama, planiranje, računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, prihodi, rashodi i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2015. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u ranije obavljenim revizijama, planiranje, prihode i rashode.

1. Izvršenje naloga i preporuka danih u ranije obavljenim revizijama

1.1. Državni ured za reviziju je u ranije obavljenim financijskim revizijama utvrdio određene nepravilnosti i propuste i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti i propusti na bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Ministarstvo je dostavilo očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2015. je utvrđeno prema kojem nalogu i preporukama je postupljeno, koji nalozi i preporuke su u postupku izvršenja te po kojima nalogima i preporuci nije postupljeno.

Nalog i preporuke po kojima je postupljeno:

- Revizijom za 2014. je utvrđeno da podaci o potencijalnim obvezama po sudskim sporovima nisu dostavljeni Državnoj riznici Ministarstva financija u skladu s rokom navedenom u dopisu Državne riznice iz prosinca 2013. te je naloženo da se navedeni podaci dostavljaju u roku utvrđenom u navedenom dopisu. Za 2015. navedeni podaci su dostavljeni pravodobno.
- Revizijom za 2013. i 2014. je utvrđeno da su sredstva iz EU fondova za provedbu mjera Operativnog programa regionalna konkurentnost, koje su u nadležnosti Ministarstva, korištena u znatno manjim iznosima od raspoloživih (do konca 2013. izvršena su plaćanja iz fondova EU u visini 17,2 % raspoloživih sredstva, a do konca 2014. izvršena su plaćanja u visini 43,5 % raspoloživih sredstava) te je Državni ured za reviziju naložio poduzimanje žurnih aktivnosti za ugovaranje i provođenje projekata koji se financiraju iz fondova EU. Utvrđeno je da su do konca 2015. izvršena plaćanja iz fondova EU, za provedbu mjera Operativnog programa regionalna konkurentnost, u iznosu 416.874.870,00 kn ili 87,2 % ukupno raspoloživih sredstava.
- U skladu s Odlukom Vlade Republike o sufinanciranju i financiranju međumjesnog javnog prijevoza za redovite učenike srednjih škola iz 2013., Ministarstvo osigurava županijama i Gradu Zagrebu sredstva za troškove prijevoza učenika u visini 75,0 % cijene mjesečne učeničke karte.

Najveći broj prijevoznika umanjuje cijenu prijevoza za subvencionirani iznos pri prodaji karte učeniku, a račune u visini subvencije upućuje županijama, odnosno Gradu Zagrebu, koje putem mjesečnih zahtjeva za plaćanje (uz koji su priloženi računi prijevoznika i popis učenika koji su iskoristili pravo na sufinanciranje) potražuju od Ministarstva sredstva za sufinanciranje troškova prijevoza. Utvrđeno je da sustav kontrola financiranja i sufinanciranja prijevoza učenika nije pouzdan te je Državni ured za reviziju predložio uspostavu učinkovitijeg sustava kontrola koji će rizik mogućih nepravilnosti svesti na najmanju moguću mjeru. Tijekom 2015., Ministarstvo je uspostavilo učinkovitiji sustav kontrola pravilnosti obračuna troškova prijevoza učenika putem posebnih tablica koje su dužni popuniti svi prijevoznici. Također je izradilo pisane upute o postupanju, odnosno prikupljanju podataka o stvarnim cijenama karata te sredstava doznačava sukladno prikupljenim podacima o stvarnim cijenama karata.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- Revizijom za 2013. i 2014. je utvrđeno da nije obavljen cjelovit popis imovine i obveza jer popisom nije obuhvaćeno zemljište, građevinski objekti i obveze te je Državni ured za reviziju naložio obavljati popis ukupne imovine i obveza. Popisom imovine i obveza sa stanjem koncem 2015. obuhvaćeno je zemljište i obveze, dok stvarni popis građevinskih objekata nije obavljen, nego su u popisne liste uneseni knjigovodstveni podaci.
- Revizijom za 2013. i 2014. je utvrđeno da podaci o imovini dostavljeni u Registar državne imovine i podaci o imovini iskazani u poslovnim knjigama nisu usklađeni, jer u poslovnim knjigama nije evidentirana nekretnina na lokaciji Marulićev trg 19 u Zagrebu, a podaci o navedenoj imovini su dostavljeni u Registar državne imovine. Revizijom za 2015. je utvrđeno da je u poslovnim knjigama evidentirana nekretnina na lokaciji Marulićev trg 19 u Zagrebu, ali i nadalje podaci o imovini dostavljeni u Registar državne imovine i podaci iskazani u poslovnim knjigama nisu u cijelosti usklađeni, jer je u Registar državne imovine unesena nekretnina (stan) na lokaciji Ilica 24, koja je dana na korištenje Ministarstvu, a nije evidentirana u poslovnim knjigama.
- Revizijom za 2014. je utvrđeno da je financijska potpora Hrvatskom povijesnom institutu u Beču u iznosu 524.254,00 kn (kunska protuvrijednost 68.000 EUR) doznačena na temelju pisma namjere iz 1995., prema kojem se Ministarstvo obvezalo osigurati 700.000 ATS godišnje na ime troškova održavanja zgrade koju koristi Institut, a Institut se obvezao osigurati besplatnu uporabu pet soba za povremeni smještaj dodiplomskih i poslijediplomskih studenata i znanstvenika iz Republike Hrvatske, kao i besplatnu uporabu pet mjesta za studente stipendiste Vlade Republike Hrvatske. Doznaka sredstava se obavlja na temelju zahtjeva Instituta u kojem je, osim stanarine, režijskih troškova i troškova predavanja, obuhvaćen i trošak stipendija u iznosu 17.000 EUR koji nije naveden u pismu namjere. Institut ne dostavlja Ministarstvu izvješće o utrošku sredstava. S obzirom da se financijska potpora temelji na dokumentu iz 1995. te je financiranje utvrđeno u sada nepostojećoj valuti, a u zahtjevu Instituta naveden je i trošak stipendije koji nije obuhvaćen u pismu namjere, Državni ured za reviziju je predložio urediti odnose između Ministarstva i Instituta, osobito u dijelu koji se odnosi na iznos i namjenu sredstava potpore i dostavljanje izvješća o utrošku sredstava.

Ministarstvo je tijekom 2016. sastavilo ugovor o dodjeli sredstava, međutim do vremena obavljanja revizije (lipanj 2016.), nije ovjeren.

Nalozi i preporuka prema kojima nije postupljeno:

- Revizijom za 2014. i ranijim revizijama, utvrđeno je da rashodi u pojedinim slučajevima nisu evidentirani na računima propisanim Računskim planom u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14). Također, revizijom za 2015. je utvrđeno da se pojedini poslovni događaji ne evidentiraju na propisanim računima Računskog plana. U poslovnim knjigama, na računima rashoda za nabavu financijske imovine, pogrešno su evidentirani rashodi za kapitalne pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne samouprave) za izgradnju škola u iznosu 40.997.353,00 kn.
- Revizijom za 2014. i ranijim revizijama je utvrđeno da rashodi za naknade na temelju ugovora o djelu prelaze 2,0 % ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranim za Ministarstvo (za 2014. su iznosili 3,1 % sredstava za plaće zaposlenika Ministarstva u užem smislu). Revizijom za 2014. je utvrđeno da su pojedini poslovi iz redovne djelatnosti Ministarstva povjereni izvršiteljima usluga na temelju ugovora o djelu. Revizijom za 2015. je utvrđeno da je i tijekom 2015., Ministarstvo pojedine poslove iz redovne djelatnosti povjeravalo izvršiteljima usluga na temelju ugovora o djelu (pravne poslove vezane uz izradu pravilnika i odluka iz djelokruga Ministarstva, izradu očitovanja u vezi ocjene ustavnosti pojedinih zakona i drugih propisa, pravno savjetovanje ekspertne radne skupine za provedbu cjelovite kurikularne reforme, poslove vezane uz pravno savjetovanje u pogledu kolektivnog pregovaranja u sustavu znanosti i visokog školstva i pripremu očitovanja, bilješki i mišljenja u pogledu problematike radnih odnosa u sustavima osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova, poslove vezane uz program javnih potreba u sportu, izradu prijedloga uputa krovnim organizacijama u sportu, izradu prijedloga javnih potreba u sportu na državnoj razini, poslove obrade predmeta vezanih uz sudske presude školskih ustanova te kontrolu i plaćanje jubilarnih nagrada zaposlenicima osnovnih i srednjih škola, poslove vezani uz pregled idejnih projekata osnovnih i srednjih škola). Navedeni poslovi su najvećim dijelom obavljani neprekidno tijekom cijele godine, a ugovori su zaključivani mjesečno. Rashodi za plaće za redovan rad s doprinosima zaposlenika Ministarstva u užem smislu za 2015. su planirani u iznosu 40.833.983,00 kn, a rashodi za naknade na temelju ugovora o djelu su ostvareni u iznosu 1.332.637,00 kn i iznose 3,3 % sredstava za plaće zaposlenika Ministarstva u užem smislu za 2015. te su veći od propisanog iznosa. Ministarstvo je u Planu provedbe naloga i preporuka revizije za 2014. sastavljenom u prosincu 2015. u vezi s ugovorima o djelu navelo kako se u nekim slučajevima radilo o vrlo specifičnim i sa stručnog aspekta vrlo zahtjevnim poslovima koje je u okviru širokog djelokruga samog Ministarstva trebalo i odraditi, a uz nedostatak državnih službenika i zabrane zapošljavanja u državnoj službi pojavila se potreba za takvim angažmanom vanjskih suradnika. Također je navelo da su poduzete mjere u cilju smanjenja takvog angažmana što će biti vidljivo u sljedećim razdobljima.

- Revizijom za 2013 i 2014. je utvrđeno da je najveći dio sredstva doznačenih Hrvatskoj zakladi za znanost za financiranje projekata i programa deponiran na računu kod poslovne banke te je naloženo povlačenje sredstava iz državnog proračuna nakon što su stvoreni preduvjeti za njihovo trošenje. Također je utvrđeno da je dio sredstava doznačen za programe i projekte utrošen za podmirenje troškova poslovanja Zaklade (plaće zaposlenih, naknade članovima upravnog odbora i ostale troškove), jer prihodi ostvareni od imovine Zaklade nisu bili dostatni za pokriće troškova poslovanja, a proračunom za navedene namjene nisu planirana sredstva, stoga je predloženo poduzeti mjere u cilju reguliranja načina financiranja troškova poslovanja Zaklade. Revizijom za 2015. je utvrđeno da su Zakladi doznačena sredstva u iznosu većem od ugovorenih obveza za financiranje projekata te se i nadalje neutrošena proračunska sredstva deponiraju na računima kod poslovne banke (stanje neutrošenih novčanih sredstva koncem 2015. je iznosilo 141.994.693,00 kn). Za 2015., proračunom nisu planirana sredstva za pokriće troškova poslovanja Zaklade, nego je Ministarstvo u okviru odluke o financiranju, odobrilo Zakladi da od ukupno odobrenih sredstva za financiranje projekata i programa (79.000.000,00 kn) može za podmirenje osnovnih troškova poslovanja u 2015. koristiti do 7,0 % odobrenog iznosa.
- U okviru proračunske glave Ministarstvo u užem smislu, osiguravaju se sredstva za financiranje javnih potreba sporta. Nacionalni program sporta nije donesen. Prema odredbi članka 2. Zakona o sportu (Narodne novine 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16), nacionalnim programom sporta se utvrđuju ciljevi i zadaće razvoja sporta, aktivnosti potrebne za provedbu ciljeva i zadaća te određuju nositelji razvoja i mjere kontrole njegove provedbe. U Planu provedbe naloga i preporuka za 2014., Ministarstvo je navelo da se početkom 2014. odustalo od donošenja Nacionalnog programa sporta do donošenja novog Zakona o sportu.
- S obzirom na rizike u poslovanju koji proizlaze iz značaja, djelatnosti te velikog broja proračunskih korisnika niže razine, kojima se u okviru Ministarstva planiraju i doznačavaju sredstva, Državni ured za reviziju je revizijama za 2013. i 2014. predložio poduzeti aktivnosti na organiziranju izravnog nadzora korištenja proračunskih sredstava kod korisnika niže razine. U Planu provedbe naloga i preporuka, Ministarstvo je navelo da nema dovoljan broj zaposlenika za provođenje sveobuhvatnog nadzora proračunskih korisnika. Revizijom za 2015. je utvrđeno da zaposlenici unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva, koji su zaduženi za pojedina područja, obavljaju kontrolu trošenja proračunskih sredstava na temelju dostavljenih izvješća o utrošenim sredstvima i realizaciji programa i projekata te druge dostavljene dokumentacije, međutim izravni nadzor trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima se sredstva doznačavaju u okviru razdjela Ministarstva se provodi u manjem broju slučajeva.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. U vezi s nalazom Državnog ureda za reviziju da je u Registar državne imovine unesena nekretnina (stan) na lokaciji Ilica 24, koja nije evidentirana u poslovnim knjigama, Ministarstvo u očitovanju navodi da navedeni stan nije evidentiran u poslovnim knjigama, jer je u tijeku utvrđivanje vlasništva s nadležnim tijelima i državnim institucijama.

Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s evidentiranjem rashoda na računima propisanim Računskim planom te navodi da svake godine kod izrade financijskog plana nastoji planiranje rashoda uskladiti s uputama Ministarstva financija kao i računima propisanim Računskim planom.

U vezi s doznakom sredstava Hrvatskoj zakladi za znanost, Ministarstvo u očitovanju navodi da je Zaklada neprofitna organizacija koja djeluje prema odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te pripadajućih pravilnika, posebice Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija. Nadalje navodi da je, izmjenom Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost tijekom 2012. i imenovanjem novog Upravnog odbora u travnju 2013., započela temeljita promjena sustava financiranja znanstvenih istraživanja i razvoja karijera mladih istraživača. Definiranjem sustava znanosti posebnim interesom u okviru Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine 124/14), koju je donio Hrvatski sabor u listopadu 2014., Republika Hrvatska je preuzela odgovornost za razvoj znanstvenog sustava, između ostalog, kroz financiranje Hrvatske zaklade za znanost. Osiguranjem i doznačavanjem definiranog godišnjeg iznosa za projekte i programe Hrvatske zaklade za znanost, neovisno od iznosa ugovorenih projekta u određenoj godini, osigurava se stalan i stabilan priljev sredstava koji Zakladi pruža sigurnost i garanciju potpore u njezinu radu na podizanju kompetitivnosti i međunarodne vidljivosti hrvatske znanosti. Ističe da Ministarstvo dodjeljuje sredstva Zakladi, kao izvanproračunskom korisniku, namjenski za: ispunjenje Strateškog plana Zaklade 2014. - 2018., koji je donio Hrvatski sabor te razvoj i promicanje znanosti i tehnologijskog razvoja u Republici Hrvatskoj i s krajnjim ciljem osiguravanja održivog društvenog i gospodarskog razvoja uz poticanje zapošljavanja, vodeći se načelima socijalne uključenosti, kako je definirano Izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost.

U vezi s izravnim nadzorom korištenja proračunskih sredstava, Ministarstvo u očitovanju navodi da je najveća kontrola osigurana putem sustava Centralnog obračuna plaća (COP). Izravan nadzor rashoda za plaće provodi se od srpnja 2014., kada je uveden COP u sve školske ustanove, jer putem tog sustava Ministarstvo kontrolira plaće u svim osnovnim i srednjim školama kao i sustavu znanosti i visokog obrazovanja. Navedeni sustav omogućava uvid u obračunanu i isplaćenu plaću svakog pojedinog zaposlenika, kao i detaljnu strukturu plaće. Nadalje navodi da COP ima određenih nedostataka te postoji potreba za njegovom nadogradnjom, jer u ovom trenutku ne omogućava određene funkcionalnosti, ali bez obzira na navedeno, kontrola je kontinuirana. Kao rezultat kontrola isplaćenih plaća i naknada, Ministarstvo je u 2015. u sustavu osnovnog i srednjeg obrazovanja detektiralo pogreške te zatražilo i realiziralo povrat u državni proračun nenamjenski utrošenih sredstava u iznosu 906.112,00 kn.

2. Planiranje

- 2.1. Financijski plan Ministarstva za 2015. je iznosio 8.641.908.793,00 kn. Izmjenama i dopunama proračuna i odlukama o preraspodjeli obavljane su izmjene i preraspodjele, kojima je izmijenjena struktura rashoda i financijski plan povećan za 299.984.316,00 kn te iznosi 8.941.893.109,00 kn.

Najznačajnije povećanje se odnosi na rashode za jubilarne nagrade zaposlenika u osnovnim i srednjim školama koji su planirani u iznosu 14.862.200,00 kn, a izmjenama i dopunama proračuna te preraspodjelama su povećani za 442,4 % i planirani su u iznosu 80.619.091,00 kn. Rashodi za osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi su planirani u iznosu 1.633.500,00 kn, a izmjenama i dopunama proračuna (donesenim koncem rujna 2015.) su smanjeni za 19,8 %, dok su preraspodjelom u prosincu 2015. povećani za 1 629,0 % te su planirani u iznosu 22.700.670,00 kn. Također, rashodi za javni međumjesni prijevoz su planirani u iznosu 255.039.738,00 kn, a izmjenama i dopunama plana su povećani za 27,4 % te iznose 325.039.738,00 kn.

Ministarstvo je kod izrade financijskog plana za 2015. planiralo za posebne doprinose za mirovinsko osiguranje i doprinose za zaštitu na radu učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti 18.000.000,00 kn, međutim navedeni iznos je smanjen na 1.633.500,00 kn, a izmjenama i dopunama proračuna dodatno smanjen na 1.312.951,00 kn. U veljači 2015., Ministarstvo financija-Porezna uprava je dostavilo opomenu za obveze za navedene doprinose u iznosu 49.092.088,00 kn (obveze od 2005. do 2014.). Preraspodjelama su osigurana sredstva i podmiren je dio obveza u iznosu 22.700.670,00 kn. Obveze za navedene doprinose koncem 2015. su iznosile 40.619.710,00 kn, a financijskim planom za 2016. nisu planirana sredstva za njihovo podmirenje. Iz dokumentacije je vidljivo da Ministarstvo nije podmirivalo obveze za navedene doprinose u ranijem razdoblju te su na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske iz listopada 2009. otpisane obveze od 1996. do 2005. Održano je više sastanaka s predstavnicima Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ministarstva zdravlja, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na kojima su razmatrane mogućnosti rješavanje ove problematike, međutim dogovor nije postignut. Navedene obveze su evidentirane u izvanbilančnim evidencijama.

Također, u pojedinim slučajevima ostvareni rashodi odstupaju od planiranih. Za kapitalna ulaganja (studentske domove u Zagrebu i Rijeci), koja se financiraju iz sredstva EU u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014.-2020., izmjenama proračuna su planirani rashodi u iznosu 39.968.934,00 kn, a ostvareni su u iznosu 251.704.648,00 kn ili 529,7 % više. Također, primici od zaduživanja nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 40.468.221,00 kn. Iako se u skladu s odredbama Zakona o proračuna, namjenski prihodi mogu koristiti u visini ostvarenih, s obzirom da su izmjene proračuna bile koncem rujna, navedeni su prihodi i rashodi mogli biti realnije planirani.

Financijskim planom Ministarstva za 2015., u okviru aktivnosti Preuzimanje obveza za projekte javno privatno partnerstvo, planirano je 20.444.727,00 kn za sufinanciranje troškova najamnine za školske i sportske građevine na području Koprivničko-križevačke i Varaždinske županije (izgrađenih po modelu javnog privatnog partnerstva). Projekcijama državnog proračuna za 2016. za navedene namjene planirano je 21.412.398,00 kn, a za 2017. je planirano 20.822.294,00 kn. U travnju 2012., Vlada Republike Hrvatske je Zaključkom prihvatila Okvirni program izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije javnih građevina prema ugovornom obliku javnog privatnog partnerstva. Prema navedenom Okvirnom programu, predviđena su investicijska ulaganja u 381 projekt u ukupnom iznosu od 14.893.016.651,00 kn, od čega se na objekte osnovnih i srednjih škola odnosi 6.235.716.651,00 kn (338 projekata). Financiranje je predviđeno iz sredstava državnog proračuna u visini 55,0 % troškova te iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u visini 45,0 % troškova najamnine. U ožujku 2013. Ministarstvo je od Ministarstva financija zatražilo suglasnost za višegodišnje zaduživanje, odnosno za preuzimanje obveza na teret sredstava državnog proračuna za najamninu po ugovorima za javno privatno partnerstvo od 2014. do 2038. u ukupnom iznosu od 471.102.539,00 kn, odnosno 614.470.281,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Ministarstvo financija je u svibnju 2013. dalo mišljenje na Prijedlog odluke o sufinanciranju u kojem je navedeno da su u proračunu za 2013., na razdjelu Ministarstva - na aktivnosti Preuzimanje obveza za projekte javnog privatnog partnerstva u Varaždinskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji planirano je 23.000.000,00 kn. Nadalje je navedeno da za 2014. i 2015. na navedenoj aktivnosti nisu planirana sredstva te da Ministarstvo treba planirati potrebna sredstva u 2014. i 2015. u okviru limita ukupnih rashoda koje Vlada Republike Hrvatske utvrđuje Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za pojedina trogodišnja razdoblja. U svibnju 2013., Ministarstvo je zaključilo s Varaždinskom županijom osam sporazuma o sufinanciranju troškova najamnine za školske građevine izgrađene po modelu javnog privatnog partnerstva u ukupnom godišnjem iznosu 17.089.187,00 kn. Isti mjesec zaključen je Sporazum o sufinanciranju između Ministarstva te Koprivničko-križevačke županije i Grada Koprivnica kojim se Ministarstvo obvezalo osigurati sredstva iz državnog proračuna u godišnjem iznosu od 5.709.985,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Obveze su preuzete od 2013. do roka trajanja ugovora o javno privatnom partnerstvu zaključenih između Varaždinske županije odnosno Koprivničko-križevačke županije, Grada Koprivnica i partnera (u sporazumu nije naveden rok okončanja). Od 2013. do 2015., po navedenim sporazumima, Ministarstvo je izvršilo plaćanja u iznosu 62.613.519,00 kn od čega u 2014. i 2015. u iznosu 42.558.356,00 kn. Preuzimanje obveza po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama bez prethodno pribavljene suglasnosti Vlade Republike Hrvatske nije u skladu s odredbom članka 44. st.2. Zakona o proračunu, kojom je propisano da proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, neovisno o izvorima financiranja, samo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija.

Nadalje, u okviru Plana Ministarstva planirana su sredstva iz državnog proračuna za izgradnju sportske dvorane Osnovne škole Mijata Stojanovića u Babinoj Gredi u iznosu 4.150.000,00 kn i dogradnju Osnovne škole Milana Brozović Kastav u iznosu 3.186.815,00 kn.

Odredbom članka 142. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13 i 152/14), propisano je da se u državnom proračunu osiguravaju sredstva za financiranje rashoda za završavanje kapitalnih projekata izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te njegovo opremanje, čiju je obvezu završavanja preuzela Republika Hrvatska na dan 1. srpnja 2001. do njegovog puštanja u funkciju te opremanje škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom, izgradnju škola za djecu s teškoćama te izgradnju školskih ustanova na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Rashodi u većem broju slučajeva nisu planirani na računima propisanim Računskim planom. Tako je na računu ostalih nespomenutih rashoda planirano 70.566.427,00 kn, od čega se vrijednosno značajniji iznos odnosi na rashode za ugovoreno financiranje znanstvene djelatnosti u iznosu 50.000.000,00 kn, na računu usluge promidžbe i informiranja planirani su rashodi vezani uz pretplatu na inozemne znanstvene baze podataka u elektroničkom obliku u iznosu 15.952.767,00 kn umjesto na računu rashoda za elektroničke medije, na računu tekuće donacije u novcu planirani su rashodi za zaposlene (koji rade na projektima Zaklade) u iznosu 18.633.332,00 kn umjesto na propisanim računima za zaposlene. U okviru aktivnosti Kapitalne investicije u školstvu - na računu poslovni objekti i uredska oprema planirano je 40.997.354,00 kn, a odnose se na kapitalne pomoći dane jedinicama lokalne samouprave. S obzirom da navedeni rashodi nisu planirani na računima propisanim Računskim planom, u poslovnim knjigama nisu evidentirani i iskazni u financijskim izvještajima na računima na koje se odnose. Planiranjem i evidentiranjem rashoda na računima na koje se ne odnose otežano je praćenje, kontrola i utvrđivanje ukupnih iznosa pojedinih rashoda.

Također, pojedini rashodi za iste namjene odnosno istog proračunskog korisnika su planirani u okviru više aktivnosti odnosno više proračunskih glava. Rashodi za zaposlene koji rade na projektima Zaklade u iznosu 18.633.332,00 kn su planirani na aktivnosti Program doktoranada i poslijedoktoranada Zaklade, a preostala sredstva za Zakladu u iznosu 79.000.000,00 kn planirana su u okviru aktivnosti Razvoj Hrvatske zaklade za znanost. Rashodi vezani za visoka učilišta planirani su većim djelom u okviru proračunske glave Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj (po pojedinom sveučilištu, odnosno veleučilištu i prema računima Računskog plana) u iznosu 3.998.254.919,00 kn, a manjim dijelom u okviru glave Ministarstva u užem smislu i to u okviru aktivnosti Program usavršavanja znanstvenih novaka u iznosu 212.718.394,00 kn (u navedenom iznosu obuhvaćeni su i rashodi za znanstvene novake zaposlene na institutima), na aktivnosti Subvencije kamata za kredite znanstvenih novaka u iznosu 15.932.500,00 kn i na aktivnosti razvoj visokog obrazovanja na kojoj su planirana sredstva u iznosu 1.666.439,00 kn, koja su najvećim djelom korištena za kapitalna ulaganja u Akademiju dramskih umjetnosti Sveučilišta Zagreb. Isto tako rashodi vezani uz znanstveno-istraživačku djelatnost planirani su u okviru proračunske glave Ministarstva u užem smislu i proračunske glave Javni instituti u Republici Hrvatskoj. Planiranjem i evidentiranjem rashoda visokih učilišta i instituta u okviru proračunske glave Sveučilišta i veleučilišta, odnosno proračunske glave Javni instituti i proračunske glave Ministarstva u užem smislu, otežano je praćenje i kontrola te utvrđivanje ukupnog iznosa sredstava za pojedine namjene, odnosno pojedinog korisnika.

Planiranje i financiranje visokih učilišta nije usklađeno s odredbama članaka 108. i 109. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15), kojima je propisano da Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj utvrđuje kriterije za raspodjelu sredstva za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje na temelju prijedloga Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. Nadalje je propisano da ministar, uvažavajući kriterije, izrađuje prijedlog proračuna na temelju prikupljenih proračuna znanstvenih i visokoškolskih ustanova. Prijedlog obuhvaća ukupan iznos za pojedina sveučilišta, veleučilišta i visoke škole. Nadalje je propisano da se visoka učilišta financiraju iz državnog proračuna uzimajući u obzir utvrđene kapacitete pojedinog visokog učilišta i cijenu pojedinog studija. Sredstva iz državnog proračuna namijenjena sveučilištima, veleučilištima i visokim školama doznava se u ukupnom iznosu, a korisnici ih raspoređuju za pojedine namjene sukladno statutu i drugim općima aktima. Utvrđeno je da Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja, nije donijelo prijedlog kriterija za raspodjelu proračunskih sredstava za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje te Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj nije utvrdilo navedene kriterije. Također, provedbeni propis, usklađen s važećim Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojim bi se uredilo planiranje i financiranje visokih učilišta, nije donesen. Naime, Pravilnik o osnovama financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima (Narodne novine 25/96 i 28/98), koji je na snazi, donesen je prema odredbama Zakona o visokim učilištima (koji je stavljen izvan snage tijekom 2003.) i nije u skladu s važećim Zakonom.

S obzirom na značaj planiranja u sveukupnom proračunskom procesu, Državni ured za reviziju predlaže više pozornosti posvetiti planiranju kako bi planovi bili što realniji i u funkciji ostvarenje postavljenih ciljeva. Nalaže se planiranje pojedinih rashoda na za to propisanim računima Računskog plana. Predlaže se ukupne rashode za visoka učilišta i institute planirati u okviru proračunske glave Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj odnosno Javni instituti u Republici Hrvatskoj, a rashode za Zakladu planirati u okviru jedne aktivnosti na računima propisanim Računskim planom. Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere u cilju rješavanja plaćanja posebnih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje učenika i studenata na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti. Nalaže se preuzimanje obveza koje zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, a na prijedlog ministra financija, kako je propisano odredbama Zakona o proračunu. Također, nalaže se iz sredstava državnog proračuna planirati samo kapitalna ulaganja za završavanje kapitalnih projekata izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te njegovo opremanje, čiju je obvezu završavanja preuzela Republika Hrvatska na dan 1. srpnja 2001. do njegovog puštanja u funkciju te opremanje škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom, izgradnju škola za djecu s teškoćama te izgradnju školskih ustanova na jeziku i pismu nacionalnih manjina, kako je propisano odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. Predlaže se poduzeti mjere u cilju donošenja provedbenih propisa na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju kojim bi se, između ostalog, uredilo planiranje i financiranje javnih visokih učilišta i instituta.

- 2.2. *Ministarstvo u svom očitovanju navodi da koncem 2014., kod izrade plana potrebnih sredstava za 2015., nije imalo obvezu planiranja potrebnih sredstava za neke navedene rashode te su rashodi planirani u okviru zadanog limita Ministarstva financija kojeg se mora pridržavati. Nadalje navodi da je Vlada Republike Hrvatske sredinom 2015. donijela Odluku o isplati razlike jubilarne nagrade zaposlenicima u javnim službama (Narodne novine 65/15) prema kojoj je nastala neplanirana obveza za Ministarstvo. Također, Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o kriterijima i načinu financiranja troškova javnog prijevoza redovnih učenika srednjih škola rujan - prosinac 2015. (Narodne novine 96/15) kojom, za razliku od prethodnog razdoblja, učenik za odlazak u školu te pohađanje praktične nastave, vježbi i stručne prakse ostvaruje pravo na sufinanciranje, odnosno financiranje oba troška međumjesnog javnog prijevoza, zbog čega su učinjene izmjene u planiranju rashoda i osiguranju sredstava. U vezi s nalazom Državnog ureda za reviziju da su rashodi koji se financiraju iz sredstva EU znatno veći od planiranih, Ministarstvo obrazlaže da navedena sredstva nisu mogla biti planirana u potrebnom iznosu, jer su sporazumi o financiranju provedbe projekta Sveučilišta u Rijeci i Sveučilišta u Zagrebu potpisani nakon donošenja proračuna za 2015. Na prijedlog Državnog ureda za reviziju da se ukupni rashodi za visoka učilišta i institute planiraju u okviru proračunske glave Sveučilišta i veleučilišta u RH, odnosno Javni instituti u RH, Ministarstvo navodi da će navedeni prijedlog uzeti u obzir pri planiranju u sljedećem proračunskom razdoblju. U vezi s nalazom Državnog ureda za reviziju da Pravilnik o osnovama financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima, koji je na snazi, a donesen je prema odredbama Zakona o visokim učilištima (stavljen izvan snage tijekom 2003.), nije u skladu s važećim Zakonom, Ministarstvo navodi da sukladno prijelaznim odredbama Zakona, odredbe navedenog Pravilnika koje nisu u suprotnosti sa Zakonom su i dalje na snazi.*
- 2.3. Državni ured za reviziju ostaje kod navoda da Pravilnik o osnovama financiranja visoke naobrazbe na javnim visokim učilištima, koji je na snazi, a donesen je prema odredbama Zakona o visokim učilištima, nije u skladu s važećim Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, jer je odredbom članka 10. Pravilnika utvrđeno da Ministarstvo doznajuje visokom učilištu sredstva za troškove poslovanja u skladu s troškovima studija, odnosno troškovima ostvarenja znanstvenih i nastavnih programa. Polazna osnova za utvrđivanje iznosa navedenih sredstava temelji se na visini prosječnih mjesečnih troškova u zadnje dvije godine. Nadalje je utvrđeno da će Vijeće za novčanu potporu izvršiti uz pomoć stručnih povjerenstava prosudbu stvarnih troškova izvedbe programa studija visokih učilišta te predložiti Ministarstvu usklađeno doznajučavanje sredstava visokim učilištima prema stvarnim troškovima poslovanja. Doznaka sredstava umanjuje se za 20,0 % od prihoda u prethodnoj školskoj godini koje je visoko učilište ostvarilo od studenata dodiplomskog studija koji sami plaćaju svoj studij. Sredstva ušteđena od navedenog umanjenja utrošit će se na poboljšanje materijalnog položaja visokih učilišta koja zbog objektivnih okolnosti ne mogu ostvariti vlastite prihode. Odredbama članka 108. i članka 109. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju je, između ostaloga, propisano da Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj utvrđuje kriterije za raspodjelu sredstva za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje na temelju prijedloga Savjeta za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. Nadalje je propisano da ministar, uvažavajući kriterije, izrađuje prijedlog proračuna na temelju prikupljenih proračuna znanstvenih i visokoškolskih ustanova. Prijedlog obuhvaća ukupan iznos za pojedina sveučilišta, veleučilišta i visoke škole.

Također je propisano da se visoka učilišta financiraju iz državnog proračuna uzimajući u obzir utvrđene kapacitete pojedinog visokog učilišta i cijenu pojedinog studija. Sredstva iz državnog proračuna namijenjena sveučilištima, veleučilištima i visokim školama doznavaaju se u ukupnom iznosu, a korisnici ih raspoređuju za pojedine namjene sukladno statutu i drugim općima aktima.

3. Prihodi i primici

3.1. Ukupni prihodi i primici Ministarstva u užem smislu ostvareni su u iznosu 8.876.086.043,00 kn, a odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 8.353.780.072,00 kn, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi te pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 630.936,00 kn, pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 328.397.916,00 kn, naknada od igara na sreću u iznosu 152.808.898,00 kn te primitke u iznosu 40.468.221,00 kn. Nepravilnosti i propusti su utvrđene kod prihoda od najma stanova evidentiranih u okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi te pristojbi po posebnim propisima i naknada.

- Prihodi od najamnina

Prihodi od najamnina su ostvareni u iznosu 196.917,00 kn. Odnose se na prihode ostvarene od najma stanova koje je Ministarstvo nabavilo u ranijem razdoblju za potrebe znanstvenih novaka. Prema podacima Ministarstva, od ukupno 122 stana u vlasništvu Ministarstva, u najam su dana 33 stana, dok se 17 stanova koristi nakon isteka ugovora o najmu, 21 stan je bespravno useljen, a 51 stan je prazan.

Odlukama Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za upravljanje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske iz 2000. i 2004., Ministarstvu je dana suglasnost za provođenje natječaja za najam stanova za smještaj znanstvenih novaka te znanstvenih i stručnih osoba od važnosti za unapređenje sustava znanosti i visokog obrazovanja. Prema mjerilima i kriterijima za provođenje natječaja za dodjelu stanova, pravo na najam stana imaju osobe u suradničkim zvanjima zaposlene na radnim mjestima asistenta, višeg asistenta i znanstveni novaci, ako oni i članovi njihovih domaćinstava nemaju na području Grada Zagreba odgovarajući stan ili kuću u vlasništvu. Cijena najma je utvrđena u dvostrukom iznosu troškova pričuve. Iz dostavljene dokumentacije je vidljivo da su ugovori o najmu zaključeni na temelju natječaja provedenih do 2011., da su za određen broj stanova dodacima ugovora produživani rokovi najma te da ugovori o najmu ističu od 2016. do 2019. U posljednjih pet godina, Ministarstvo nije provelo natječaj za najam stanova, iako je najveći broj stanova prazan.

Rashodi vezani za navedene stanove u 2015. ostvareni su u iznosu 1.091.267,00 kn, od čega se na režijske troškove (grijanje, vodu i struju) odnosi 430.000,00 kn, zaštitarske usluge 259.515,00 kn, održavanje 208.166,00 kn, pričuvu 193.586,00 kn (tijekom 2016. raskinut je ugovor s upraviteljem zgrade te se više ne plaća pričuva za održavanje). Troškovi vezani za navedene stanove veći su za 894.350,00 kn od prihoda ostvarenih od najma.

Ministarstvo je tijekom 2015. poduzimalo mjere naplate potraživanja za najmnine te su potraživanja tijekom godine smanjena i koncem 2015. su iznosila 28.297,00 kn od čega dospjela 9.961,00 kn (početkom godine iznosila 43.169,00 kn).

Također je podnijelo tužbe za iseljenja bespravno useljenih stanova, međutim iz dokumentacije nije vidljivo za koliko stanova (od 38 useljenih bez pravne osnove) su podneseni tužbeni zahtjevi za iseljenje.

Prema usmenom obrazloženju, u tijeku su dogovori između Ministarstva i Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom o načinu upravljanja i korištenju navedenih stana.

Agencija za upravljanje državnom imovinom (prednik Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom) je u 2013. dala Ministarstvu na korištenje poslovni prostor površine 140 m² za potrebe Studentskog centra Šibenik. Navedeni poslovni prostor je evidentiran u poslovnim knjigama Ministarstva, a troškove vezane uz prostor snosi Studentski centar. Ministarstvo nije zaključilo sa Studentskim centrom Šibenik ugovor kojim bi se uredili međusobni odnosi vezani uz korištenju prostora (rok korištenja, ulaganja u prostor).

Nadalje, u poslovnim knjigama Ministarstva evidentiran je poslovni prostor površine 5 597,74 m² na lokaciji Zagreb, Marulićev trg (upisano vlasništvo Republika Hrvatska), koji je Ministarstvo dalo bez naknade na korištenje Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, Prirodoslovno-matematičkom fakultetu i Institutu društvenih znanosti (dalje u tekstu: korisnici prostora). Prema Sporazumu zaključenom u prosincu 2011., korisnici koriste 5 444,45 m² ili 98,0 % ukupne površine. Iz sporazuma i druge dokumentacije nije vidljivo tko koristi 2,0 % odnosno 153 m² za koji Ministarstvo plaća sve režijske troškove (plin, električnu energiju, komunalnu naknadu).

U poslovnim knjigama Ministarstva je evidentiran trosobni stan površine 90 m² na lokaciji Zagreb, Varšavska, kupljen 1973. Ministarstvo plaća režijske troškove (komunalnu naknadu, pričuvu) za navedeni stan, a prema obrazloženju, stan se ne koristi.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom u cilju reguliranja upravljanja i korištenja stanova u vlasništvu Ministarstva. Također, nalaže se utvrditi korisnika poslovnog prostora površine 153 m² na lokaciji Zagreb, Marulićev trg za koji Ministarstvo plaća sve režijske troškove te ugovorom regulirati međusobne odnose. Predlaže se zaključiti ugovor sa Studentskim centrom Šibenik o korištenju poslovnog prostora kojim bi se, između ostalog, utvrdio rok korištenja, način financiranja troškova održavanja i režijskih troškova te ulaganja u prostor. Predlaže se utvrditi namjenu trosobnog stana na lokaciji Zagreb, Varšavska, za koji Ministarstvo plaća režijske troškove, a stan se ne koristi.

- 3.2. *Ministarstvo u očitovanju navodi da su prihodi od najma stanova prihodi po posebnim propisima i naknadama te se evidentiraju na računu ostali prihodi za posebne namjene na izvoru 43 - Ostali prihodi za posebne namjene. Nadalje navodi da Ministarstvo ne ostvaruje prihode na tržištu i u tržišnim uvjetima nego se stanovi daju u najam, prema utvrđenim mjerilima i kriterijima za provođenje natječaja za dodjelu stanova, osobama u suradničkim zvanjima zaposlenim na radnim mjestima asistenta, višeg asistenta i znanstvenog novaka, ako oni i članovi njihovih domaćinstva nemaju u vlasništvu na području Grada Zagreba odgovarajući stan ili kuću. Nadalje navodi da je Ministarstvo kod Općinskog državnog odvjetništva zatražilo pokretanje postupaka za iseljenje za sve protupravno useljene stanove.*

Bez obzira na terenske provjere, za neke stanove je utvrđeno da identiteta protupravnih korisnika još uvijek u tijeku te su neki postupci na samom početku. Ministarstvo redovito traži podatke o stanju postupaka za pojedine stanove za koje nisu dobivene povratne informacije te surađuje s Općinskim državnim odvjetništvom. Ističe da je tijekom 2015. u posjed vraćeno 14 stanova koje su korišteni nakon isteka ugovora o najmu. Nadalje ističe da prihvaća sve preporuke i da će pronalaziti rješenja s nadležnim tijelima, prvenstveno s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom.

4. Rashodi

- 4.1. Rashodi Ministarstva u užem smislu su ostvareni u iznosu 8.902.693.002,00 kn. Prema vrstama rashoda, vrijednosno najznačajniji se odnose na rashode za pomoći dane unutar općeg proračuna u iznosu 7.859.990.359,00 kn (od čega se vrijednosno značajniji odnose na rashode za znanstvene novake i zaposlene u osnovnim i srednjim školama u iznosu 7.317.680.918,00 kn te sredstava doznačena Zakladi u iznosu 97.633.332,00 kn), rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 417.247.619,00 kn, tekuće donacije u iznosu 307.580.110,00 kn i rashodi za zaposlene u Ministarstvu u iznosu 59.382.326,00 kn.

Nepravilnosti i propusti su utvrđene kod rashoda vezanih uz Program javnih potreba u sportu na državnoj razini (evidentirani u okviru tekućih donacija), rashoda za znanstvene novake i rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

- Program javnih potreba u sportu na državnoj razini

Za financiranje javnih potreba u sportu na državnoj razini za 2015. su planirani rashodi u iznosu 111.095.000,00 kn (koji se financiraju prihodima od igara na sreću), a ostvareni su u iznosu 114.206.860,00 kn, što je za 3.111.860,00 kn ili 2,8 % više od plana. Prihodi od igara na sreću ostvareni su u 2015. u iznosu 114.206.860,00 kn. Iz prethodne godine, za ovu namjenu su prenesena sredstva u iznosu 29.885.294,00 kn te su ukupno raspoloživa sredstva iznosila 144.092.154,00 kn. U 2015. je utrošeno 128.555.630,00 kn (13,2 % više u odnosu na 2014.) te neutrošena sredstva koja se prenose u iduću godinu iznose 15.536.524,00 kn. Sredstva su doznačena Hrvatskom olimpijskom odboru u iznosu 105.565.046,00 kn, Hrvatskom paraolimpijskom odboru u iznosu 9.372.648,00 kn, Hrvatskom školskom sportskom savezu u iznosu 8.387.904,00 kn, za Europske sveučilišne igre Zagreb-Rijeka u iznosu 2.361.456,00 kn, Hrvatskom sportskom savezu gluhih u iznosu 1.903.207,00 kn i Hrvatskom akademskom sportskom savezu u iznosu 965.369,00 kn.

Sredstva od igara na sreću ostvaruju se prema Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću (Narodne novine 17/15), kojom je utvrđeno da organizacijama koje promiču razvoj sporta pripada 30,96 % prihoda od igara na sreću, a kriteriji za raspodjelu utvrđuju se sukladno nacionalnim strategijama i programima zadovoljavanja javnih potreba u odgovarajućim djelatnostima. Nacionalni program sporta nije donesen do vremena obavljanja revizije (lipanj 2016.). Prema odredbi članka 2. Zakona o sportu, nacionalnim programom sporta se utvrđuju ciljevi i zadaće razvoja sporta, aktivnosti potrebne za provedbu tih ciljeva i zadaća te određuju nositelji razvoja i mjere kontrole njegove provedbe.

Nacionalni program sporta donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od osam godina. Na temelju Nacionalnog programa sporta, Nacionalno vijeće za sport donosi Godišnji program sporta. Ministarstvo je izradilo Pravilnik o metodologiji, rokovima za izradu i dostavu, načinu izvršavanja i izvještavanja programa i financijskih planova javnih potreba u sportu, međutim do vremena obavljanja revizije Pravilnik nije donesen. Odredbom članka 75. stavka 13. Zakona o sportu, propisano je da je ministar znanosti, obrazovanja i sporta dužan, uz prethodno mišljenje Ministarstva financija, donijeti navedeni Pravilnik.

S obzirom da se sredstva za provedbu javnih potreba u sportu na državnoj razini osiguravaju u razdjelu Ministarstva, Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje aktivnosti za donošenje Nacionalnog programa sporta. Nalaže se donošenje Pravilnika o metodologiji, rokovima za izradu i dostavu, načinu izvršavanja i izvještavanja programa i financijskih planova javnih potreba u sportu, kako je propisano Zakonom o sportu.

- Program usavršavanja znanstvenih novaka

Rashodi za Program usavršavanja znanstvenih novaka su ostvareni u iznosu 212.409.928,00 kn. Odnose se na plaće za znanstvene novake u iznosu 204.322.621,00 kn, naknade za prijevoz u iznosu 5.443.153,00 kn te druge rashode vezane uz znanstvene novake u iznosu 2.644.154,00 kn. Znanstvenim novacima se, osim plaća, naknada i nagrada, subvencioniraju kamate na stambene kredite (u okviru aktivnosti Kamate za stanove znanstvenih novaka i asistenata-rashodi u 2015. ostvareni u iznosu 15.895.634,00 kn), a manji broj znanstvenih novaka koristi stanove u najmu (koji su u vlasništvu Ministarstva) po povlaštenim cijenama. Znanstveni novaci su zaposleni na temelju ugovora o radu zaključenih za rad na znanstveno-istraživačkim projektima ugovorenim na temelju natječaja, koje je provelo Ministarstvo u 2006. i 2007. Ugovori o financiranju 2 041 projekata zaključeni su u 2007. i početkom 2008. između Ministarstva i visokih učilišta, instituta i drugih ustanova koje su provodile projekte. Prema dokumentaciji Ministarstva, na navedene projekte raspoređeni su znanstveni novaci koji su radili na projektima koji su okončani 2006. Osim navedenih znanstvenih novaka, Ministarstvo je od 2007. do konca 2014. dalo suglasnost za zapošljavanje 1 891 znanstvenog novaka, a zaposleno je 1 830 te je na projektima ugovorenim u 2007. i 2008., od 2007. do 2015. bilo zaposleno 4 343 znanstvena novaka. Ugovori o radu za rad na projektima, koji se financiraju putem Ministarstva, zaključivani su na rok duži do 2018. iako je Izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnoj zakladi za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske (Narodne novine 45/09), stavljena izvan snage odredba članka 111. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojom je bilo utvrđeno da se natječaj, prijava, vrednovanje, financiranje i kontrola znanstvenih projekata obavlja putem Ministarstva. Prema navedenim Izmjenama Zakona, poslovi vezani uz raspisivanje natječaja za znanstvene projekte i programe, vrednovanje, nadzor i financiranje su se tijekom 2009. trebali prenijeti na Zakladu.

Međutim, navedeni poslovi nisu preneseni na Zakladu u roku propisanom Zakonom, nego je Ministarstvo do srpnja 2013. doznavačvalo institutima i visokoškolskim ustanovama sredstva za financiranje znanstvenih projekata i programa (ugovorenih tijekom 2007. i 2008. na rok od tri, odnosno pet godina), iako su odredbe Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, prema kojima se financiranje znanstvenih projekata obavlja putem Ministarstva, stavljene izvan snage 18. travnja 2009., a do konca 2011. istekao rok financiranja svih ugovorenih projekata. Financiranje, ranije ugovorenih projekata, putem Ministarstva je nastavljeno do srpnja 2013., na temelju odluka Ministarstva, u dogovoru s institutima i visokim učilištima. Odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine 94/13), koje su stupile na snagu 30. srpnja 2013., brisana je odredba članka 43. stavka 8. Zakona, kojim je bilo propisano da Ministarstvo može, na traženje voditelja znanstvenog ili tehnologijskog projekta, a uz suglasnost znanstvene organizacije, odobriti zapošljavanje znanstvenih novaka za rad na projektu na teret sredstava Ministarstva.

Prema dostavljenim podacima, od 2007. do konca 2015. istekao je ugovor o radu za 2 813 znanstvenih novaka, od čega je 1 347 ostalo u visokim učilištima i institutima dok je 1 466 znanstvenih novaka napustilo sustav znanosti i visokog obrazovanja. Putem Ministarstva je nastavljeno financiranje 1 523 znanstvenih novaka (stanje koncem 2015.). Navedenim znanstvenim novacima nije istekao ugovor o radu jer je najveći broj ugovora o radu zaključen (na temelju suglasnosti Ministarstva) na rok duži od ugovora o financiranju znanstveno-istraživačkih projekata na kojem su zaposleni znanstveni novaci. Također, određen broj ugovora o radu je zaključen s poslijedoktorandima nakon što su projekti okončani i obustavljeno financiranje putem Ministarstva, što nije u skladu s ranije navedenim izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, kojim je propisano da na traženje voditelja znanstvenog ili tehnologijskog projekta, znanstvene organizacije mogu zaposliti asistenta ili poslijedoktoranda za rad na projektu na teret sredstava projekta i na rok koji traje projekt.

Sredstva za financiranje programa znanstvenih novaka planirana su državnim proračunom za 2015. u okviru proračunske glave Ministarstva u užem smislu, a za 2016. na proračunskoj glavi Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj za znanstvene novake koji imaju zaključene ugovore o radu s visokim učilištima i proračunskoj glavi Javni instituti u Republici Hrvatskoj za znanstvene novake zaposlene u institutima i drugim ustanovama. Novi ugovori o radu, nakon što su okončani projekti na kojima su znanstveni novaci zaposleni, nisu zaključeni te nije vidljivo koje poslove obavljaju.

S obzirom da je Ministarstvo davalo suglasnosti za zapošljavanje znanstvenih novaka, čije su plaće i ostali rashodi financirani iz državnog proračuna, bez jasne strategije i plana za njihovim zapošljavanjem nakon okončanja projekta, veći broj znanstvenih novaka nakon isteka ugovora o radu napušta sustav znanosti i visokog obrazovanja, a za znanstvene novake kojima još nije istekao ugovor o radu ne postoji plan potreba za zapošljavanjem po pojedinim sveučilištima, odnosno znanstveno-nastavnim programima koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna. Naime, propisima nije utvrđen minimalan odnosno maksimalan broj studenata po grupi po pojedinom nastavnom programu te ne postoji analiza stvarnih potreba za nastavnim osobljem.

U srpnju 2015., Ministarstvo je dostavilo sveučilištima i institutima Uputu o preusmjeravanju sredstava Programa usavršavanja znanstvenih novaka, sveučilištima odnosno institutima u formi razvojnoga koeficijenta. U Uputi je, između ostalog, navedeno da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju brisan stavak 8. članka 43. koji je propisivao zapošljavanje znanstvenih novaka za rad na projektu na teret sredstava Ministarstva te je obustavljeno financiranje znanstvenih projekata i zapošljavanje novih znanstvenih novaka za rad na tim projektima. Nadalje, navedeno je da na temelju izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost, središnju ulogu u financiranju nacionalnih znanstvenih projekata i zapošljavanju mladih istraživača u sljedećem programskom razdoblju preuzela Zaklada, za što su u državnom proračunu osigurana posebna sredstva.

Također je navedeno da se ukupni razvojni koeficijent pojedinog sveučilišta utvrđuje prema broju i statusu znanstvenih novaka koje je određeno sveučilište zapošljavalo 1. siječnja 2015. te da raspoložive razvojne koeficijente, koji će se oslobađati istekom ili raskidom ugovora sa znanstvenim novacima (što vrijedi i za koeficijente koji su se oslobodili izborom znanstvenih novaka u zvanje docenta nakon 1. siječnja 2015.), sveučilišta mogu koristiti za: izbore u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda, za izbore u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta te za izbore u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta.

Na temelju Upute i suglasnosti Ministarstva za raspisivanje javnog natječaja i zapošljavanje, do sredine svibnja 2015., zaključena su 452 ugovora o radu za suradničko zvanje i radno mjesto poslijedoktoranda, za znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta te suradničko zvanje i radno mjesto asistenta. Najveći broj ugovora o radu (324) se odnosi na Sveučilište Zagreb odnosno sastavnice.

S obzirom da su ugovori o radu zaključeni sa znanstvenim novacima na određeno vrijeme, odnosno za rad na projektima koji su okončani, navedene Upute Ministarstva te izdane suglasnosti za novo zapošljavanje temeljem razvojnih koeficijenata koji se oslobađaju raskidom ili istekom ugovora o radu zaključenih sa znanstvenim novacima, nisu u skladu s Odlukom o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama (Narodne novine 114/14) i Izmjenom navedene Odluke (Narodne novine 32/15), kojim je zabranjeno novo zapošljavanje službenika i namještenika u javnim ustanovama i drugim pravnim osobama kojima se sredstva za plaće osiguravaju u državnom proračunu, drugim javnim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i javnim ustanovama kojima se sredstva za plaće osiguravaju iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: javne službe). Zapošljavanje u javnim službama dozvoljava se iznimno samo na: radna mjesta koja ostanu upražnjena zbog prestanka ugovora o radu, radna mjesta koja ostanu upražnjena zbog duže odsutnosti, radna mjesta koja će se sistematizirati nakon proširenja djelokruga javnih službi, postojeća radna mjesta koja do dana stupanja na snagu ove Odluke nije bilo moguće popuniti te radna mjesta u skladu s posebnim propisima i strateškim dokumentima, a u okviru osiguranih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere u cilju zaključenja dodataka ugovora o radu (između znanstvenih novaka i visokih učilišta odnosno instituta), kojima je potrebno, između ostaloga, utvrditi koje poslove znanstveni novaci obavljaju nakon što su okončani projekti na koje su zaposleni.

- Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu 417.247.619,00 kn, a odnose na rashode za građevinske objekte u iznosu 366.738.177,00 kn, rashode za nabavu opreme u iznosu 35.342.101,00 kn i druge rashode u iznosu 15.167.341,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi za građevinske objekte odnose se na građevinske objekte financirane sredstvima EU, u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2017., u iznosu 251.704.648,00 kn (studentski domovi u Zagrebu i Rijeci).

U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine evidentirana su sredstva (kapitalne pomoći) doznačena Gradu Velika Gorica u iznosu 23.197.140,00 kn za izgradnju Područne škole u Novom Čiču i sredstva doznačena Međimurskoj županiji za izgradnju Osnovne škole u Pribislavcu u iznosu 5.990.473,00 kn te kapitalne pomoći doznačene Općini Marija Gorica za nabavu sportske opreme za Osnovnu školu Ante Kovačić u iznosu 1.200.000,00 kn, Krapinsko-zagorskoj županiji za dovršenje rekonstrukcije zgrade Srednje škole u Zlataru u iznosu 700.000,00 kn, Općini Hrvace za opremanje školske sportske dvorane u iznosu 600.000,00 kn te Srednjoj školi Izidora Kršnjavoga Našice za rasvjetu školskog igrališta u iznosu 200.000,00 kn. Navedene kapitalne pomoći su doznačene na temelju sporazuma o sufinanciranju, odnosno zahtjeva korisnika (uz koje su priloženi ugovori ili računi izvoditelja radova odnosno dobavljača opreme i odluke ministra. Navedeni rashodi su u poslovnim knjigama Ministarstva evidentirani u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine umjesto na računu kapitalne pomoći, a za kapitalnu pomoć doznačenu Gradu Velika Gorica u iznosu 23.197.140,00 kn pogrešno je povećana vrijednost imovine Ministarstva.

Sporazumom o sufinanciranju dovršenja izgradnje zgrade Područne škole i izgradnje sportske dvorane u Novom Čiču zaključenim između Ministarstva i Grada Velika Gorica u lipnju 2014., Ministarstvo se obvezalo u cijelosti financirati dovršenje izgradnje škole (u sporazumu navedeno da će se za izgradnju sportske dvorane zaključiti posebni sporazum između Zagrebačke županije i Grada Velika Gorica). Grad Velika Gorica se obvezao provesti postupak javne nabave za radove i zaključiti ugovor s izvoditeljem, a Ministarstvo obaviti plaćanja, odnosno doznaku kapitalne pomoći u korist proračuna Grada. Sporazumom nije utvrđen planirani iznos investicije, odnosno iznos koji će Ministarstvo financirati. Na temelju zahtjeva za doznaku sredstava (uz koje su priložene obračunske situacije izvoditelja i račun dobavljača opreme), Ministarstvo je doznačilo Gradu Velika Gorica 23.197.141,00 kn, od čega za građevinske i obrtničke radove 21.079.815,00 kn (koji su povjereni zajednici ponuditelja na temelju ugovora i dodatka ugovoru u iznosu 22.843.922,00 kn), nabavu sitnog inventara i opreme u iznosu 1.997.675,00 kn te troškove projekta u iznosu 119.651,00 kn.

Ministarstvo je, osim financiranja gradnje škole, platilo nabavu sitnog inventara i opreme u iznosu 1.997.675,00 kn, iako nije utvrđeno sporazumom o sufinanciranju. Sporazumom o sufinanciranju izgradnje Osnovne škole Vladimir Nazor u Pribislavcu, zaključenim s Međimurskom županijom u lipnju 2014., Ministarstvo se obvezalo osigurati dio sredstava za financiranje izgradnje škole s pripadajućom sportskom dvoranom. Sporazumom je utvrđeno da će Županija i Ministarstvo zajednički financirati izgradnju građevine, stručni nadzor, uređenje okoliša i opremanje građevine. Sporazumom nije utvrđen ukupan planirani iznos navedenih troškova ni udjel s kojim će u financiranju sudjelovati Ministarstvo, odnosno Županija, nego je navedeno da će Ministarstvo u 2015. sudjelovati sa 6.000.000,00 kn. Planirani rok završetka radova je početak travnja 2016. U Sporazumu je navedeno da, s obzirom da navedenu školu pohađa velik broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine, postoji opravdan razlog da Ministarstvo sudjeluje u financiranju. Do konca 2015., na temelju zahtjeva Županije i računa izvoditelja radova i stručnog nadzora, doznačeno je 5.990.473,00 kn. Iz dokumentacije je vidljivo da je okončana prva faza gradnje, a prema pisanom obrazloženju, Ministarstvo neće sudjelovati u sufinanciranju druge faze.

Iz sredstava planiranih za nabavu nefinancijske imovine, isplaćene su kapitalne pomoći, što nije u skladu s odredbom članka 44. st. 1. Zakona o proračunu, kojom je propisano da proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze na teret državnog proračuna tekuće godine, samo za namjene i do visine utvrđene financijskim planom, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti. Nadalje, odredbom članka 142. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, kojima je propisano da se u državnom proračunu osiguravaju sredstva za financiranje rashoda za završavanje kapitalnih projekata izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije školskog prostora te opremanje, čiju je obvezu završavanja preuzela Republika Hrvatska na dan 1. srpnja 2001. do njihova puštanja u funkciju, opremanje škola kabinetskom, didaktičkom i informatičkom opremom te izgradnju škola za djecu s teškoćama i izgradnju školskih ustanova na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Državni ured za reviziju nalaže financirati kapitalna ulaganja sredstvima državnog proračuna u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

- 4.2. *U vezi s Programom javnih potreba u sportu, Ministarstvo u očitovanju navodi da je financiranje javnih potreba u sportu na državnoj razini provedeno u skladu s odredbom članka 75. Zakona o sportu te da odredbom navedenog članka nije propisano da se financiranje javnih potreba u sportu provodi temeljem Nacionalnog programa sporta. Nadalje navodi da je Ministarstvo u travnju 2015. donijelo Odluku o osnivanju Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga nacionalne strategije sporta s pripadajućim akcijskim planom. U Radnu skupinu imenovani su istaknuti članovi sportske zajednice i Nacionalnog vijeća za sport. U vezi s Pravilnikom o metodologiji, rokovima za izradu i dostavu, načinu izvršavanja i izvještavanja programa i financijskih planova javnih potreba u sportu, ističe da je od 7. prosinca 2015. do 7. siječnja 2016. održana javna rasprava te je 21. siječnja 2016. objavljeno Izvješće o javnoj raspravi.*

U vezi s Programom usavršavanja znanstvenih novaka, Ministarstvo u očitovanju navodi da temeljni zakon koji uređuje sustav znanosti i visokog obrazovanja ne prepoznaje radno mjesto znanstveni novak, nego je Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju definirano da se osobe u sustavu znanosti zapošljavaju na stručna, suradnička i znanstvena radna mjesta, od kojih su kao suradnička radna mjesta određena: radno mjesto asistent i posljedoktorand (prije Izmjena i dopuna Zakona u 2013. radno mjesto viši asistent). Stoga je potrebno napomenuti da su sve osobe koje su zapošljavane u sustavu znanosti i visokog obrazovanja za rad na projektima, ukoliko su njihovi troškovi financirani iz sredstava osiguranih u državnom proračunu, zapošljavani na suradnička radna mjesta, a temeljem prethodno izdane suglasnosti. Nadalje navodi da su na 2 041 znanstveno - istraživačkom projektu, tijekom 2007. i 2008., raspoređene osobe koje su ranije zaposlene u sustavu na suradničkim radnim mjestima te koje su surađivale na projektima koji su trajali do 2006. Riječ je o osobama koje su zaposlene u sustavu znanosti i obrazovanja od 1992. i kojih je koncem 2006., prema bazi podataka, bilo 2 513. Osobe koje su u tom razdoblju zaposlene u sustavu, zaposlene su na suradničkim radnim mjestima te su izabrane u suradnička zvanja, a rad na znanstvenim projektima (koji su financirani sredstvima državnog proračuna), bila je jedna od obveza koju su sukladno propisima preuzeli potpisivanjem ugovora o radu. Od 2007. do 2015., Ministarstvo je odobrilo 1 891 suradničko radno mjesto, od čega je popunjeno 1 830 radnih mjesta. S obzirom da se ugovori o radu s osobama zaposlenim na suradničkim radnim mjestima zaključuju na određeno vrijeme (na šest godina za radno mjesto asistenta odnosno četiri godine za radno mjesto posljedoktoranda, odnosno višeg asistenta) te da se ugovor o radu može produžiti u skladu s odredbama članka 45. Zakona za ono razdoblje za koje su radne obveze iz ugovora o radu bile u mirovanju (duže bolovanje, porodni dopust, neplaćeni dopust i slično), sustav potpore za osobe zaposlene u statusu znanstvenog novaka treba promatrati kao živi organizam koji se iz mjeseca u mjesec mijenja, s obzirom na početak rada, prestanak rada, mirovanje radnih obveza i slično. U vezi s navodom Državnog ureda za reviziju da je Ministarstvo davalo suglasnosti za zapošljavanje znanstvenih novaka, čije su plaće i ostali rashodi financirani iz državnog proračuna, bez jasne strategije i plana za njihovim zapošljavanjem nakon okončanja projekta te da je veći broj znanstvenih novaka nakon isteka ugovora o radu napustio sustav znanosti i visokog obrazovanja, a da za znanstvene novake kojima još nije istekao ugovor o radu ne postoji plan potreba za zapošljavanjem po pojedinim sveučilištima, odnosno znanstveno - nastavnim programima koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna te da propisima nije utvrđen minimalan, odnosno maksimalan broj studenata po grupi po pojedinom nastavnom programu i da ne postoji analiza stvarnih potreba za nastavnim osobljem, Ministarstvo navodi da se suglasnost za zapošljavanje izdaje temeljem dostavljenih strateških dokumenata i obrazloženja zahtjeva javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta za zapošljavanje novih kadrova. Nadalje navodi da je veličina nastavnih grupa za pojedine oblike nastave, seminare i vježbe bila određena ili je još određena pravilnicima, granskim kolektivnim ugovorima za znanost i visoko obrazovanje, pojedinačnim pravilnicima o studiranju koji reguliraju osnivanje novih visokih učilišta, odnosno otvaranje novih studijskih programa. U vezi s navodom da novi ugovori o radu, nakon što su okončani projekti na kojima su zaposleni znanstveni novaci, nisu zaključeni te nije vidljivo koje poslove obavljaju, Ministarstvo navodi da Zakonom nije propisano da se osobe koje se zapošljavaju u sustavu nužno moraju zapošljavati na rok trajanja projekta.

Zakon je predvidio takvu mogućnost, ali kao iznimku, a ne kao pravilo. Stoga su osobe koje su zaposlene u sustavu na suradničkim radnim mjestima u pravilu zaposlene na rok od šest godina (asistenti) i četiri godine (posljedoktorandi), kako je propisano Zakonom, što se nije nužno poklapalo s razdobljem trajanja projekta. Nakon stjecanja doktorata znanosti, ugovori o radu zaključivani su na određeno vrijeme u statusu znanstvenog novaka na radnom mjestu i u suradničkom zvanju višeg asistenta (posljedoktoranda). Nakon prestanka financiranja projekta, novi ugovori o radu zaključivani su samo za osobe koje su doktorirale ili im je zbog mirovanja statusa produžen ugovor o radu.

Nadalje navodi da je donošenjem Upute o raspisivanju natječaja za radna mjesta na sveučilištima u sklopu raspoloživih sredstava, u svibnju 2016. stavljena izvan snage Uputa o preusmjeravanju sredstava Programa usavršavanja znanstvenih novaka, sveučilištima odnosno institutima u formi razvojnoga koeficijenta.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2015. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom obavljenom za 2014., utvrđene nepravilnosti koje se odnose na planiranje rashoda za financiranje međumjesnog javnog prijevoza učenika srednjih škola, cjelovitost popisa imovine, usklađenje podataka o imovini u poslovnim knjigama s podacima dostavljenim u Registar državne imovine, rashode za naknade isplaćene na temelju ugovora o djelu, doznačavanje proračunskih sredstava Zakladi te organiziranje izravnog nadzora korištenja proračunskih sredstava kod korisnika niže razine, ponovljene su i u 2015. (točka 1. Nalaza)
  - Financijskim planom Ministarstva za 2015., kao i u ranijim godinama, nisu planirana dostatna sredstva za pojedine namjene te je izmjenama, dopunama i preraspodjelama izmijenjena struktura rashoda i financijski plan povećan za 299.984.316,00 kn. Pojedini rashodi nisu planirani na računima propisanim Računskim planom, a u pojedinim slučajevima rashodi za iste namjene, su planirani na više aktivnosti, odnosno više proračunskih glava. Financijskim planom Ministarstva za 2015. planirano je 20.444.727,00 kn za sufinanciranje troškova najamnine za školske i sportske građevine na području Koprivničko-križevačke i Varaždinske županije izgrađenih po modelu javno privatno partnerstvo. Ministarstvo je na temelju sporazuma zaključenih u 2013. s Varaždinskom i Koprivničko-križevačkom županijom preuzelo obveze za najamninu po ugovorima za javno privatno partnerstvo od 2014. do 2038. u ukupnom iznosu od 471.102.539,00 kn, odnosno 614.470.281,00 kn (s porezom na dodanu vrijednost) bez prethodno pribavljene suglasnosti Vlade Republike Hrvatske, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunu, kojim je propisano da proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, neovisno o izvorima financiranja, samo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija. (točka 2. Nalaza)
  - Ministarstvo ima u vlasništvu 122 stana, od čega su u najam dana 33 stana, dok se 17 stanova koristi nakon isteka ugovora o najmu, 21 stan je bespravno useljen, a 51 stan je prazan. Zadnji natječaj za najam stanova proveden je u 2011. Prihodi od najma su ostvareni u iznosu 196.917,00 kn, a rashodi vezani za navedene stanove ostvareni su u iznosu 1.091.267,00 kn i veći su za 894.350,00 kn od prihoda. U posljednjih pet godina, Ministarstvo nije provelo natječaj za najam stanova, iako je najveći broj stanova prazan. (točka 3. Nalaza)

- Rashodi za znanstvene novake su ostvareni u iznosu 212.409.928,00 kn. Odnose se na plaće i ostale rashode za 1 523 znanstvena novaka. Znanstveni novaci su zaposleni na temelju ugovora o radu zaključenih na određeno vrijeme za rad na projektima ugovorenim tijekom 2007. i 2008. Na navedene projekte, na temelju suglasnosti suglasnost Ministarstva, raspoređeni su znanstveni novaci koji su radili na projektima koji su okončani 2006. te novo zaposleni od 2007. do 2014. Ukupno su bila zaposlena 4 343 znanstvena novaka. Projekti, na koje su zaposleni znanstveni novaci, okončani su i obustavljeno je financiranje u 2013., međutim ugovori o radu s većim brojem znanstvenih novaka zaključeni su na rok duži od ugovora o financiranju projekata na kojima su znanstveni novaci zaposleni (ugovori o radu zaključeni su na rok od šest godina za doktorande, odnosno četiri godine za poslijedoktorande dok su ugovori o financiranju projekata zaključeni najvećim dijelom na rok od tri, a manjim dijelom na rok od pet godina). S obzirom da je Ministarstvo davalo suglasnosti za zapošljavanje znanstvenih novaka, čije su plaće i ostali rashodi financirani iz državnog proračuna, bez jasne strategije i plana za njihovim zapošljavanjem nakon okončanja projekata, veći broj znanstvenih novaka nakon isteka ugovora o radu napušta sustav znanosti i visokog obrazovanja, a za znanstvene novake kojima još nije istekao ugovor o radu ne postoji plan potreba za zapošljavanjem po pojedinim sveučilištima i institutima. (točka 4. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove, koji se odnose na sustav obrazovanja, znanosti i sporta te razvitak znanstvene i tehnologijske djelatnosti, razvitak znanosti i primjenu znanstvenih dostignuća u pojedinim područjima, razvoj i unaprjeđenje sporta i tjelesne kulture, financiranje sportskih programa i razvoja sporta te druge poslove iz nadležnosti. Zakonski predstavnik Ministarstva od 18. lipnja 2014. do 22. siječnja 2016. je bio prof. dr. sc. Vedran Mornar, a od 22. siječnja 2016. je prof. dr. sc. Predrag Šustar. U državnom proračunu, u okviru razdjela Ministarstva, planirana su sredstva za Ministarstvo u užem smislu, Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj, Javne institute u Republici Hrvatskoj, Državni zavod za intelektualno vlasništvo te Agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu. Vrijednosno značajniji programi, u okviru Ministarstva u užem smislu, su Osnovnoškolsko obrazovanje, Srednjoškolsko obrazovanje, Ulaganje u znanstveno-istraživačku djelatnost, Razvoj sporta i Razvoj odgojno obrazovnog sustava. Osnovni ciljevi programa su održiva kvaliteta odgojno - obrazovnog sustava, razvoj znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja te održiva kvaliteta sustava sporta. Financijski plan Ministarstva za 2015. je iznosio 13.942.958.116,00 kn od čega se na Ministarstva u užem smislu odnosi 8.941.893.109,00 kn. Prihodi i primici Ministarstva u užem smislu su ostvareni u iznosu 8.876.086.043,00 kn, rashodi u iznosu 8.902.693.002,00 kn te manjak prihoda u iznosu 26.606.959,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 8.353.780.072,00 kn ili 94,1 % ukupnih prihoda i primitaka. Vrijednosno najznačajniji rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 7.215.911.389,00 kn ili 81,1 % ukupnih rashoda. Rashodi za zaposlene se odnose na plaće 76 655 zaposlenika (74 680 zaposlenika u osnovnim i srednjim školama, 1 523 znanstvena novaka te 452 zaposlenika Ministarstva). Potraživanja su na koncu 2015. iskazana u iznosu 237.947.009,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 220.683.707,00 kn te depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih i potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade za bolovanje iznad 42 dana u iznosu 17.263.302,00 kn.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja od Sveučilišta Mostar u iznosu 194.351.098,00 kn te potraživanja iz državnog proračuna za neutrošena sredstva ostvarena iz prihoda od igara na sreću i stručno osposobljavanje osoba bez zasnivanja radnog odnosa u iznosu 25.050.124,00 kn. Obveze i vlastiti izvori su iskazani u iznosu 1.021.090.064,00 kn, od čega se na obveze odnosi 1.911.746.937,00 kn, a na vlastite izvore - 890.656.873,00 kn. Vlastiti izvori su iskazani u negativnom za 890.656.873,00 kn jer su za navedeni iznos veće obveze od ukupne vrijednosti imovine. Vrijednosno značajnije obveze se odnose na obveze za kredite korištene za ulaganja u zgrade i opremu sveučilišta i sastavnica (u Rijeci, Splitu, Osijeku, Zagrebu i Dubrovniku) u iznosu 1.284.003.720,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 599.313.603,00 kn te za materijalne rashode u iznosu 15.923.358,00 kn. Planirana je nabava robe, radova i usluga u vrijednosti 80.902.614,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave za 2015. kao i tri izmjene plana nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su na mrežnim stranicama u skladu s odredbom Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14). Prema Izvešću o javnoj nabavi, u 2015. je zaključeno 15 ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 35.504.836,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, od čega sedam ugovora o nabavi robe i usluga u vrijednosti 9.641.064,00 kn putem otvorenih postupaka, šest ugovora o nabavi radova i usluga u vrijednosti 20.891.861,00 kn putem pregovaračkih postupaka bez prethodne objave. Na temelju okvirnih sporazuma, zaključenih u 2015., zaključena su dva ugovora o nabavi usluga u vrijednosti 4.971.911,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Robe čija je vrijednost manja od 200.000,00 kn (bagatelna nabava) nabavljene su u vrijednosti 1.850.342,00 kn, usluge u vrijednosti 5.249.059,00 kn te radovi čija je vrijednost manja od 500.000,00 kn, nabavljeni su u vrijednosti 184.550,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, odnosno ukupno bagatelna nabava iznosi 7.283.951,00 kn. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na nepostupanje prema nalogima ranije revizije, planiranje, prihode i rashode, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.